

Video art galerie

Jan Tesárek - diplomant

Vedoucí práce – Petr Hájek a Jaroslav Hulín

Oponentský posudek diplomové práce

Nevím přesně kdo se rozhodl, abych se stal oponentem této diplomové práce, jestli to byl vedoucí ateliéru anebo student. Vzhledem k tomu, že první telefonát přišel od Petra Hájka, dá se předpokládat, že to byl spíše tým vedoucí ateliér.

Neumím přesně stanovit hranici, kde začíná práce na projektu a kde končí práce na hledání zadání a místa. Jak my Jan Tesárek vysvětlil, hledání místa probíhalo od ostrova jako formy k zastavení. Společně v ateliéru se rozhodlo jako nejvhodnější ostrov Štvanice, vzhledem k jeho rozloze, původně ve hře byl i Veslařský ostrov. Nejdříve byla myšlenka Ostrov pro umění a poté se vyhledalo místo - ostrov Štvanice.

Ostrov umění je koncept kulturního klastru, který známe v historické podobě na Berlínském „Museum Insel“ anebo v soudobějších formách například v Rotterdamském Museum Park, uvádím příklady mě nejbližší. U obou případů se jedná o koncentraci silných institucí, které jsou programově a dlouhodobě koncentrované na jedno místo. Ostrov umění, který nám je představen zde, je jiného charakteru a odkazuje se na mnou nenavštívený Museum Insel Hombroich. Jedná se o transformaci bývalé NATO základny, v dnešní terminologii brownfieldu, na jinou funkci. Tento zásadní rozdíl je nutné podotknout, jelikož nepovažuji Štvanici i přes její současný neutěšený stav za brownfield a už vůbec ne za stavební parcelu. Rozumím, že autorům jde o park a ne mohutnou zástavbu ostrova a dokonce počítá i s vymazáním „sportovní“ historie z místa, což naráží na realitu a paměť tohoto místa.

Bez ohledu na rozdíl ve vnímání ostrova Štvanice a vzhledem k tomu, že se nacházíme na akademické půdě, musím říct, že mě celkové pojetí ostrova jako parku, oslovilo jako jediné správné pojetí tohoto prostora. Toto vnímání posilují plánované stavební akce v okolí - Bubny, Vltavská a Rohanský ostrov. Navrácení Štvanici parkový charakter v maximálně možné míře je splacení dluhu za Letenskou pláň, kde se jedno z posledních prázdných ploch města, a to neschopností naší společnosti dohlížet na místodržitele Prahy, ztratilo. V tomto duchu si cením u nás neověřeného konceptu ostrova umění tak jak ho podal ateliér jako celek. Oceňuji nekompromisnost tohoto přístupu ale velice mě irituje skoro zatunelování Hlávkova mostu archivem, který byl součástí celkové instalace v galerii NTK.

Zpět k práci Jana Tesárka. Rozumím dobře analýzám a nastudování místa, ale poněkud mě zůstává nedopovězena otázka, proč se autor rozhodl věnovat galerii pro video art. Jak mi sám uvedl, jde o osobní zájem o toto medium a absenci výstavních prostor pro něj. Cením si odvahy jet do neznáma ale ve stejnou dobu jsem čekal osobnější přístup k pojetí a definování video artu. Možná je to nejistotou se vyjadřovat k něčemu, co podrobně autor nepozná. Proto raději přistupuje k ukrývání svého pohledu a názoru na video art za encyklopedicky podané informace o tomto druhu umění. Ať jsou důvody jakékoliv, mám pocit, že si autor bez osobní interpretace media pustil do návrhu galerie -

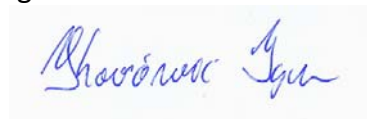
musea video artu, která ve svém prostorovém schématu nemá zakódovaný pohyb v čase a časovou smyčku, což je pro mě osobně hlavní rys video instalací. Autor si velice málo hraje s momentem, že video instalace jsou buď videa, která jsou v smyčce, kde návštěvník vždy do promítání vstupuje pozdě anebo jsou instalace, které jsou interaktivní s návštěvníkem. Tato časová nekompaktnost návštěvníka s uměleckým dílem je jedním z hlavních témat pro Video Art Gallery, ale bohužel nenacházím ji v práci pana Tesárka.

Co ovšem nacházím v práci pana Tesárka, je velice slušný návrh s jasným prostorovým konceptem, kde jsou kolem atria uspořádány provozy - kavárna, výstavní prostory a experimentální divadlo. Nevím, proč je zde použit název divadlo, asi je to absencí odpovědi na to, co je pro autora video art. Skvělým počinem je venkovní scéna, která je jakýmsi bočním atriem. Umím si představit překvapení, kdy za dveřmi, v kterých bych očekával první výstavní sál, se ocitnu venku. Jedinou otázkou, kterou jsme vznesl autorovi, byl fakt, že vstupuji přímo na scénu a že bych očekával i dveře na nejvyšším bodu hlediště, ale to je snadně řešitelné. Dále cením potlačení vstupu, rezignací na honosný vstup a jednoduché zacházení s cortenovým plechem, který, jak jsem pochopil, byl spolu s červeným betonem zadán celému ateliéru i diplomantovi jako materiál, který má být použit. Vertikální pohyb, kdy se neustále přesouvám z výstavních či jiných prostor po schodišti není pro mě nejatraktivnější, ale rozumím mu jako racionálnímu řešení schodiště - hlavní vertikální a ve stejnou dobu i únikové cesty, to sebou nese určité limity. Je velice příjemné množství skladových prostor a zázemí, kterých je ve výstavních institucích vždy málo. Nejsem si jist nutností takového počtu dveří orientovaných do atria. Všechny vstupy na záchody a do technických místností jsou přímo z atria, což je prostorově nejšetrnější, ale v atrium vytváří nad sebou se opakující dveře, které, jak je vidět ve vizualizaci foyer, tvoří poněkud kancelářskou atmosféru. Ba dokonce atmosféru úřadu - zavřené dveře ale jde o snadno řešitelný detail sdružováním dveří do jednoho otvoru na škodu skaldových prostor.

Fakt, že celý dům má jen dvě okna. Střešní okno nad kanceláři v posledním patře a prosklené atrium je příjemný. Ale nejsem si jistý, jestli si stejnou rigoróznost a absenci denního světla zaslouží kavárna, která je umístěna v parku a přitom zůstává bez vizuálního propojení s parkem. Rozumím, že nejlepší výhled bude z venkovní scény ale toto je happeningové a s časovým omezením užívání prostor. Vidím zde nerovnováhu z prožitku z okolí. Je legitimní otázkou, jestli dům s horním osvětlením a se dvěma fasádami bez jakéhokoliv světla není spíš stavbou pro proluku než pro samostatně stojící stavbu galerie. Umím si představit daleko lepší místa v Praze, kde by tento dům mohl stát. Prostory, který by byly schopny absorbovat stavbu skoro bez žádné úpravy.

Asi bych teď měl panu Tesárkovi doporučit známku a chápu, že nebyl pánem všech svých rozhodnutí. V tuto chvíli je navíc nemožné identifikovat, která jsou jeho vlastní a s kterými se ztotožnil. Takže v této konfuzní situaci ho hodnotím známkou B.

Igor Kovačević

v Praze dne 28. 1. 2014

Ing.arch. Igor Kovačević PhD.
Sokolská 56
120 00 Praha 2
kovacevic@ccea.cz
tel +420603810083